

Copyright foto

N-gift groenbemester in de knel

De stikstofbemesting van groenbemesters dreigt volgend jaar flink in de verdrukking te komen. De norm voor uitspoelingsgevoelige gewassen voor zand- en lössgronden in Brabant en Limburg daalt met 20 procent. Hierdoor zullen steeds meer telers de stikstof die toegestaan is voor de groenbemester geven aan het hoofdgewas.

Telers op zand en löss mogen 50 kilo stikstof per hectare geven aan hun groenbemester. Voor vlinderbloemige groenbemesters ligt de norm op 25 kilo. In beide gevallen moet de groenbemester vóór 1 september zijn gezaaid en na 1 december zijn ondergewerkt. Die hoeveelheden zijn niet voldoende voor een goede ontwikkeling, zeggen Geert-Jan van Roessel van DLV Plant en Ad Prinse van CZAV in koor. Prinse: „Zeker niet als het hoofdgewas weinig stikstof achterlaat, zoals graan, ongeacht of stro wel of niet op het land achterblijft.”

Volgens onderzoeker Janjo de Haan van Wageningen UR is 50 kilo voor groenbemesters wel toereikend. „Het hangt wel van de voorvrucht af. Na bijvoorbeeld vollegrondsgroenten en vroege aardappelen blijft er veel stikstof achter. Daarmee kun je prima een goede groenbemester telen zonder of met een kleine stikstofgift.”

Volgens De Haan nemen aardappelen na begin augustus nauwelijks nog stikstof op, maar de grond mineraliseert nog wel door. „Als de oogst in augustus of begin september plaatsvindt, zit er nog veel stikstof in het profiel. Dat is ook zo bij vollegrondsgroenten. Bovendien blijven er voldoende blad- en gewasresten achter. Vroege aardappelen en groentegewassen laten meestal zo veel stikstof achter dat er helemaal geen stikstofgift nodig is.”

Na graan is dat anders. Dan zit er nog

nauwelijks stikstof in het profiel. Bovendien is er stikstof nodig voor de vertering van de stoppel, en voor het stro als dat achterblijft op het land. De Haan: „Ik kan me voorstellen dat 50 kilo stikstof niet helemaal toereikend is als het stro achterblijft. Maar op termijn is er dan ook meer nalevering uit het verhakselde stro.” Voor de vertering van het verhakselde stro is gemiddeld 7 kilo stikstof per ton stro nodig.

Inleveren op opbrengst

Akkerbouwers in Zuidoost-Nederland zullen na 1 januari nog meer dan nu de stikstofruimte die ze hebben voor de groenbemester benutten voor het hoofdgewas. Daarover zijn de onderzoeker en de adviseurs het eens.

„Dat is zeker een reële verwachting”, zegt De Haan. „Anders kun je het hoofdgewas te weinig bemesten. Want na de verlaging van de stikstofgebruiksnorm met 20 procent zit je 25 tot 30 procent onder het landbouwkundig bemestingsadvies. Met die hoeveelheid stikstof lever je gewoon op opbrengst in.” Maar dan is er nog minder stikstof beschikbaar voor de groenbemester. Van Roessel: „Telers zullen zich gaan afvragen of een groenbemester nog wel uit kan. Want je maakt kosten voor het zaad en het zaaien, voor een groenbemester die zich onvoldoende kan ontwikkelen. Er zijn echter geen echte alternatieven als je het organische-stofgehalte

in je bodem op peil wilt houden. Anders kom je in een neerwaartse spiraal.”

„Je moet dan juist wel zaaien”, reageert De Haan. „Je wilt de stikstof van de groenbemester immers zo veel mogelijk gebruiken voor het volgende hoofdgewas. Je hebt alleen meer kans dat de groenbemester zich minder ontwikkelt.”

Maar dat laatste hoeft niet negatief te zijn, legt hij uit. Want als er bovengronds onvoldoende lijkt te staan, hoeft dat niet te betekenen dat er ondergronds te weinig is. „Bij minder stikstof gaat er naar verhouding meer stikstof naar de wortels. Bij veel stikstof ontwikkelt de wortelmassa zich minder. In dat geval doet de groenbemester minder aan de structuur.”

Volgens De Haan zijn akkerbouwers nog te veel gefocust op stikstof. „Dat is logisch omdat stikstof wel een positief effect kan hebben, maar er zijn veel meer redenen waarom een groenbemester zich niet goed ontwikkelt, zoals een slechte structuur, geen goed zaaibed of aaltjes.”

Volgens de onderzoeker is 50 kilo stikstof ‘in principe voldoende’ voor een goede groenbemester. „De ene teler kan er prima mee uit de voeten. Het kan zijn dat een andere teler er op andere grond aantoonbaar niet mee uit de voeten kan. Maar grosso modo klopt die 50 kilo stikstof wel. Bij andere hoofdgewassen dan graan is 50 kilo meestal niet eens nodig. Dan is het bijna weggegooid geld.” ■